

СТАНОВИЩЕ

От

Доц. д-р Мая Димитрова Дойчинова д.м.,

доцент по Оперативно зъболечение и Ендодонтия в катедра „Консервативно зъболечение и Орална патология“, ФДМ, МУ- Варна, вътрешен член на научно жури, съгласно заповед № Р-109-101/07.03.2022 г на Ректора на МУ- Варна.

Относно: Дисертационен труд на тема: „ Наркозависими пациенти- орално здраве и мениджмънт “ за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ по научна специалност „Терапевтична стоматология“, професионално направление 7.2. Дентална медицина 7. Здравеопазване и спорт.

Автор: Д-р Симеон Здравков Чоканов, докторант в редовна форма на обучение към катедра „Консервативно зъболечение и Орална патология“ на ФДМ, МУ-Варна.

Научен ръководител:

Доц.д-р Ася Кръстева –Панова, д.м.н.

Дисертационният труд е написан на 145 стандартни страници и включва 27 таблици, 33 фигури. В структурно отношение са спазени пропорционалните съотношения между основните части на дисертацията.

Литературната справка включва 218 източника, от които 8 на кирилица и 210 на латиница.

Наркозависимите пациенти са достатъчно голяма част от обществото и като такива те са потенциални пациенти на лекарите по дентална медицина. Употребата и злоупотребата с наркотични вещества е нарастнала през последните години и е социално значим проблем в световен мащаб. Проблемът освен с общо соматични симптоми и синдроми, е свързан с разнообразни предимно тежки прояви от страна на оралната лигавица и специфични промени в твърдите зъбни тъкани. Установяването, класифицирането на тези състояния и изготвянето на алгоритъм за правилния подход на денталните лекари при мениджмънта на оралните и соматични прояви по време на лечение на такива пациенти е недостатъчно добре проучен и описан в наличната литература. В този смисъл считам темата за добре подбрана.

Литературен обзор: Литературният обзор последователно и систематично

представя натрупаното познание относно видовете наркотични вещества и тяхната употреба.

Обръща се внимание на известните данни относно наличието на хронични вирусни инфекции при пациенти употребяващи наркотични вещества

Достатъчно подробно са изяснени наличните данни за влошено орално здраве при тази група пациенти, както и данните относно единен протокол за тяхното разпознаване и начина на орално и дентално лечение. Литературният обзор завършва с кратък анализ на нерешените според автора проблеми.

Така формулираната **Цел** е с подходящо подбрани **пет задачи**.

Материали: Материалът и по петте задачи е достатъчен, избран е внимателно по стриктни показатели и е коректно разпределен. Методиките на обработката добре обмислени и научно издържани.

Статистическите методи са прецизно и умело подбрани за обработка на събрания материал.

Резултати и обсъждане: Резултатите и по четирите задачи са старателно проверени.

По първа задача авторът извършва комплексна оценка на оралното здраве при наркозависими пациенти. Авторът установява, по-висока честота на разпространение на зъбен кариес, *C.Albicans* и *St.mutans* при голяма част от наркозависимите, прояви на пародонтално заболяване, както и по-високи стойности на РВІ.

Параметрите на слюнката са в патологични стойности, установява се и халитоза паралелно с висок процент на пациенти с ксеростомия.

Втора задача цели откриването на рисковите фактори при наркозависими пациенти и взаимовръзката им с оралната патология. Авторът подчертава наличието на следните рискови фактори: значително разпространение на придружаващи вирусни инфекции, нездравословни навици на живот, липса на подкрепа от обкръжаващата ги среда. Сред социалните фактори се добавя и факта, че повечето от изследваните са безработни и с нисък социален статус

Трета задача се състои в определяне на зависимостта между промените в устната кухина и употребата на различни наркотични вещества. Няма установени конкретни специфични промени свързани с използването на дадено наркотично вещество. Аналитично авторът счита, че това се дължи на факта, че повечето от

изследваните приемат букет от наркотични вещества, които водят до неспецифични промени в пародонтологичния и кариесния им статус.

Четвърта задача цели установяване на влиянието на денталния статус върху качеството на живот на наркозависимите пациенти. Според докторантът съществува директна връзка между двата изследвани параметра. Внимание заслужава факта, че не само диагностицираните заболявания оказват неблагоприятно заболяване върху качеството на живот било с локалните, било с проявите си от общ характер, но и това, че поради маскираната от опиатите болка, заболяванията на устната кухина остават незабелязани, съответно нелекувани дълго време. Не на последно място, съществува връзка между нарушената дъвкателна и естетична функция и здравословното хранене и начин на живот.

Пета задача се състои в съставянето на алгоритъм за комплексен дентален подход при лечението на наркозависими пациенти и протокол за поведението на денталните лекари.

По мое мнение създаването на този алгоритъм е най-ценния принос на дадената ми за изготвяне на становище научна разработка. Такъв едни алгоритъм, трябва да стане достояние на практикуващите дентална медицина и би бил полезно пособие в ежедневно клинична практика.

Приноси: Считаю, за правилна самооценката на приносите от разработения научен труд, които автора обединява във 4 оригинали и 3 научно-приложни

Дисертационният труд е осъществен изцяло от докторанта под ръководството на научния му ръководител. Във връзка с дисертационния си труд авторът е популяризировал научните си разработки в 2 пълно текстови публикации, 1 научен доклад и 2 научни съобщения.

Авторефератът е правилно структуриран, добре онагледен и отговаря на отделните дялове на разработката. Считаю, че е представен в подходящия обем, изискуем по правилата заложен в Правилника за развитие на академичния състав на МУ Варна, както и в съотношение на пълния обем на научната разработка.

Няма пропуски в приложената от д-р Симеон Здравков Чоканов документация.

Препоръки: Бих искала да отправя следните препоръки на докторанта:

1. Да обърне внимание на точното изписване и съкращение на наименованията на доста от споменатите бактерии и гъбички. Има точна научна номенклатура, по

която това се прави. Например-Streptococcus Mutans се съкращава St. Mutans, а не Str.Mutans. В този дух могат да се дадат много примери изобилстващи в цялата дисертация.

2.Бих искала да посъветвам докторанта да работи в посока на по-точното изразяване.

И двете забележки, не намаляват смисловата стойност на научния труд и поради тази причина не променят финалната ми оценка.

Заклучение:

Дисертационният труд на д-р Симеон Здравков Чоканов е цялостен и завършен и представлява собствен принос към науката. Научният труд, както и публикациите по темата, показват , че докторантът притежава теоретични познания по третирания проблем и умения за самостоятелно провеждане на изследвания. Добрите професионални умения, задълбочените знания проличават през целия ход на научната разработка, в която са подредени теоретични литературни данни, собствени резултати и тяхната интерпретация и са извлечени най-важните изводи. По този начини и в този смисъл считам, че поставената цел е изпълнена

Изведените резултати и заключение са с оригинален и приложен характер.

Мнението ми е, че д-р Чоканов и неговият дисертационен труд притежават нужните достойнства и заслужават да бъдат оценени положително и поради това, ще гласувам убедено с „Да“ за присъждането на образователна и научна степен „доктор“ на д-р Симеон Чоканов и препоръчвам на членовете на уважаемото научно жури да гласуват положително за присъждане на образователна и научна степен „ Доктор“ на д-р Симеон Здравков Чоканов по научната специалност „Терапевтична стоматология“

11.04.2022 г., гр.Варна

Подпис:

/Доц.д-р Мая Дойчинова, д.м./